

3

Lägg upp på Snap

LÄRARMATERIAL | OKEJ?

Adam

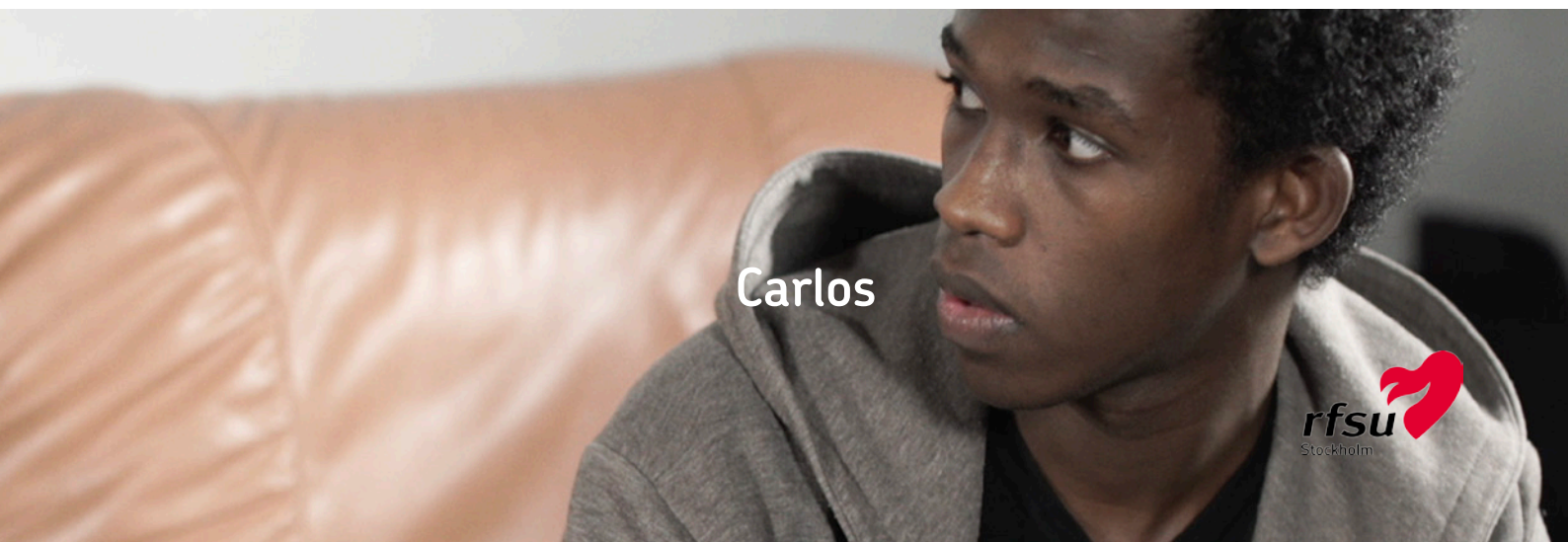
Bastian

Film 3: Lägg upp på Snap

Sociala medier är en självklar del av ungas vardag, och är därför viktigt att inkludera i samtal om relationer, sex och ömsesidighet. Ibland kan det vara svårt att veta hur en ska närma sig ämnet, kanske särskilt för vuxna som inte har samma erfarenhet av att ha "vuxit upp" på nätet. Den här filmen kan fungera bra som ingång till ämnet. Frågan om ömsesidighet är själva kärnan i alla slags relationer och sexuella möten, och så även i den här filmen. Vad får man göra på nätet och vad får man inte göra? Den här filmen handlar också om vad man kan göra om man tycker att något är fel eller taskigt men kanske inte vet hur man kan agera. Vi vill stärka åskådares vilja att reagera på det som är fel, och bekräfta att de gör rätt när de reagerar. Filmen kan också fungera som en ingång till att diskutera normer och sexuellt handlingsutrymme kopplat till kön och könsroller. Ses halvnakna bilder på samma sätt oavsett om de är på en tjej eller en kille? Varför inte?

Sammanfattning

Adam, Bastian och Carlos sitter i en soffa och umgås. De visar bilder och klipp för varandra. Adam får en nakenbild på en tjej skickad till sig. Bilden kommer inte från tjejen själv, utan från en annan person, Johan. Adam vill lägga upp bilden på Snapchat, men blir motsagd av Carlos. Adam försöker få de andra med sig, men Carlos fortsätter säga nej. Den tredje killen, Bastian, är tyst hela tiden och ser osäker ut. Adam fortsätter trycka på om att lägga upp bilden och ju mer han trycker på desto svårare blir det att ta tillbaka det han sagt.

Carlos

- ✧ Grupphierarkier
- ✧ Maskulinitetsnormer
- ✧ Gruppträck (bra och dåligt)
- ✧ Nätet
- ✧ Vad lagen säger om kränkningar online
- ✧ Slutshaming
- ✧ Normer och sexuellt handlingsutrymme kopplat till kön och könsroller

Teman

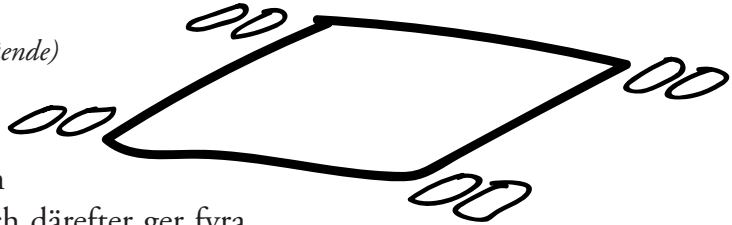
Diskussionsfrågor

- ✗ Förändras Adams beteende under filmens gång? På vilket sätt och varför?
- ✗ Adam vill gärna få kompisarna på sin sida. Kan det kännas svårt att ändra sig i en diskussion? Varför?
- ✗ Ser folk på halvnakna bilder på samma sätt om de är på en tjej eller på en kille?
- ✗ Är det lätt eller svårt att stå emot gruppträck? Hur kan det bli lättare?
- ✗ Tjejen i filmen skickade bilden till Johan, alltså inte någon av killarna som vi ser i filmen. Hur tror ni att hon skulle känna om hon visste att Johan hade skickat vidare bilden till sina kompisar?
- ✗ Slutet är öppet, vad tror ni händer?

Övningar och fördjupning

Kort övning: Fyra hörn

 ca 20 minuter (5 minuter per påstående)

Övningen går ut på att du som ledare säger olika påståenden och därefter ger fyra olika alternativ för vad en kan göra sen. Det fjärde alternativet är alltid "eget alternativ". Det första påståendet handlar om själva filmen, och de andra påståendena handlar om teman som filmen berör.

Så här genomförs övningen

Läs upp påståendet för eleverna. Därefter läser du upp ett alternativ i taget, och pekar samtidigt ut ett hörn per alternativ. När du har gjort det ber du deltagarna att flytta sig till det hörn som passar dem bäst. Be dem att samtala med den eller de som står i samma hörn. Betona att det är okej att byta hörn under samtals gång om de vill, eftersom det ofta är i samtal med andra som vi kommer på nya tankar och ändrar åsikt. Om någon står ensam i ett hörn går du dit och lyssnar till hur den personen resonerade när hen valde hörn. Bekräfta även för personen att det var modigt att välja ett hörn som ingen annan valt. Efteråt får varje hörn kort återberätta för hela klassen vad de pratat med varandra om. Fråga alltid sist om de övriga som står i samma hörn vill tillägga något.

Påståenden

När Adam och Carlos diskuterar är Bastian tyst. Varför tror du att han är tyst?

- Han vet inte vad han själv tycker
- Han vågar inte säga vad han tycker
- Han behöver fundera lite innan han säger något
- Eget alternativ

Om vi tänker att Bastian inte vill att Adam ska lägga upp bilden. Vad kan han göra?

- Säga ifrån - till exempel att det inte är en schysst grej att göra
- Gå därifrån
- Prata med Adam efteråt
- Eget alternativ

03 | LÄGG UPP PÅ SNAP

Hur kan man göra för att stoppa en bild som sprids, som personen på bilden inte vill ska spridas (oavsett om det är du själv eller någon annan)?

- Säga ifrån till personen som skickade den
- Kasta bilden och inte skicka vidare själv
- Berätta för personen som är på bilden
- Eget alternativ

Hur kan man göra, om man som tjejen i filmen vill skicka en bild på sig själv till någon, men inte vill att den personen ska sprida den vidare?

- Be personen att inte sprida bilden
- Skicka en bild där ens ansikte inte syns
- Skicka bilden oavsett och strunta i vad andra tycker - du vet att det inte är du som gör fel, utan den som i så fall sprider bilden
- Eget alternativ

Tänk på!

Som lärare är det viktigt att betona att det inte är tillåtet att skicka bilder vidare. Om du har tagit och skickat en bild på dig själv till någon, så är det den personen som gör fel om hen skickar den vidare. Du har inte gjort något fel för att du skickade bilden. Det här är särskilt viktigt att ha i åtanke under det sista 4-hörnpåståendet.

Det är viktigt att du stärker dem som säger att man kan säga ifrån, och bekräftar att det är ett bra sätt att göra.

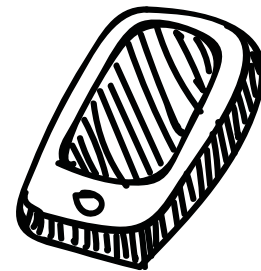
Var vaksam som ledare, och fånga upp diskussionerna. Gå gärna över i övningen på nästa sida.

Längre övning: Vad säger lagen?

 40-60 minuter

Det här med att sprida bilder på andra, är det verkligen tillåtet? Spelar det någon roll vem som skickade bilden från början? Eller hur gammal personen på bilden är? Låt eleverna själva söka efter information om vad lagen säger om kränkningar och trakasserier på nätet.

Syftet är att eleverna ska få kunskap om att samma sak gäller offline som online. Det som är förbjudet AFK (Away From Keyboard) är lika förbjudet online.

Länktips:

No hate (Statens medieråd): <https://statensmedierad.se/nohate.1295.html>

Jag <3 Internet (Statens medieråd): <https://statensmedierad.se/publikationer/pedagogisktmaterial/jag3internethogstadietochgymnasiet.711.html>

Hat på nätet (MUCF): <http://www.mucl.se/nathat-hat-pa-natet>

Skärpning: <http://skarpning.makeequal.se>

Polisen: <https://polisen.se/Utsatt-for-brott/Skydda-dig-mot-brott/Ha-koll-pa-livet-pa-natet/>

Sammanfatta

Ingen får sprida bilder på andra personer. Det gäller även om jag har fått den skickad till mig av någon annan. Att jag har fått en bild skickad till mig ger mig inte rätten att skicka den vidare.

Ansvar ligger på den som har bilden att inte skicka den vidare, inte på den som skickade den från början. Det enklaste sättet att stoppa spridningar av bilder är att själv inte sprida vidare bilder en fått.